

ISBN: 978-625-7014-34-2

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A. Ş.

Ketebe Yayınları: 243

Felsefe - Bilim

Yayın Yönetmeni

Furkan Çalışkan

Editör

Mehmet Arıkan

Düzeltili

Hüsna Baka

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

Kapak

Harun Tan

İlk Baskı
Tarihi 2015

**KETEBE'DE
1. BASKI**

Nisan 2020
İstanbul

ketebe.com

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212.612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad.

No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok

Kat: 2 34310 Haramidere -

Avcılar / İstanbul Sertifika No: 44452

Tel: 212.412 17 00

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Kendini Bulmak

İnsan-Tarih Yazıları

İHSAN FAZLIOĞLU

KETEBE

İhsan Fazlıoğlu

Prof.Dr., İstanbul Medeniyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü. 1966 yılında Ankara'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü'nü bitirdi (1989). Ürdün Üniversitesi'nde (Amman) ve Arap Bilim Tarihi Enstitüsü'nde (Halep) bilim ve matematik tarihi üzerinde araştırmalar yaptı (1990-1992). Yüksek lisans çalışmasını İ.Ü. Bilim Tarihi Bölümü'nde (1993); doktorasını İ.Ü. Felsefe Bölümü'nde tamamladı (1998). Oklahoma Üniversitesi'nde (ABD) sahasıyla ilgili araştırmalar yaptı (2001-2002). McGill Üniversitesi, İslam Araştırmaları Enstitüsü'nde misafir öğretim üyesi olarak bulundu, proje danışmanlığı yaptı ve kıdemli araştırmacı olarak çalıştı (2008-2011). Fazlıoğlu hâlen İstanbul Medeniyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nde öğretim üyesidir (2011-...). Fazlıoğlu, felsefe-bilim tarihi ile matematik tarihi ve felsefesi üzerine yoğunlaşmakta, özellikle bu yapıların İslam-Anadolu Selçuklu-Osmanlı-Türk medeniyet tarihi içerisindeki gelişmelerini yazma kaynaklara dayanarak incelemekte ve yayınlar yapmaktadır.

İçindekiler

Takdim.....	7
-------------	---

KENDİLİK BİLİNCİ

<i>Meta-fizike</i> Durmak.....	11
<i>Var-olmayı</i> ve <i>Hayatı</i> Yeniden Anlamlı Kılmak!.....	17
Bir <i>Akâidimiz</i> Var mı?.....	25
<i>Kebedin</i> Bedeli.....	28
<i>Asgarî Metafizikin</i> Çerçevesi.....	31
Kendilik-Bilinci Üzerine.....	40
Mahkûm, Mazlûm ya da Mesûl İnsan! Siz <i>Mahzûn</i> mu Olmak İstersiniz?.....	47
Kim Aydınlanacak: İnsan-Makine mi, Makine-İnsan mı?.....	55
Gözel; Özün Göze Gelmesidir/ <i>Estetikin</i> Varlık İlkesi Olarak Ferdiyet.....	60
Birinci Mukaddime: <i>Aesthetic</i> ve <i>Sane'a</i>	61
İkinci Mukaddime: İstişhâdî İdrâk ve Apophatic İfade.....	64
Matlûb: <i>Estetikin</i> Varlık İlkesi Olarak Ferdiyet.....	69
1. Bir <i>Kemâl</i> Arayışı Olarak Estetik.....	69
2. <i>Kemâle</i> , <i>Emân</i> ve <i>Îmân</i> ile Ermek.....	71
3. Beşerden İnsana Kişi-olmak.....	73
Neyi Kaybettik: Kanonik Yapıyla Var-olmak... ..	80
Sorun: Bireysel Ahlâkta Çözülme.....	81
Köken ve Neden: Kanonik Yapının Yokluğu.....	83
Çözüm: Teklif.....	94

Fitrat, Nazar ve İstidlâl: Akıl mı Akletmek mi ya da Müslümanca Düşünmeye Giriş.....	101
--	-----

BİLGİ

Bilgi Aklın Kulluğudur.....	111
Müminin Yitik Malı <i>Hikmetin Neliği</i> Üzerine	116
Nedenin Yokluğu, Yokluğun Nedenidir!	121
Anlam Arayışı, Arayışın da Anlamıdır!.....	128
<i>Resim, Yorum ve İnanç</i> ya da <i>Bilgiyi Okumak</i> İçin Bir Kılavuz.....	134
İslâm Felsefe-Bilim Tarihi Okumaları Yasaklanmalı (mı?)	141
Türkiye’de İslâm Felsefe-Bilim Tarihi Çalışmalarının Bir Gerçeklik Küresi Var mı?.....	149
Tasvîr, Tahkîk ve Tedkîk Açmazında Çağdaş İslâm Düşüncesi ...	156
Tasvîr: Birinci Dereceden Düşünme/Dil.....	156
Tahkîk: İkinci Dereceden Düşünme/Dil.....	158
Tedkîk: Üçüncü Dereceden Düşünme/Dil.....	162
Episteme ve İlim	163
Açmaz I: Kadîmin Kıdemi Nereye Kadar?	163
Açmaz II: Cedîdin İdrâki Var mı?	166
İctihâd mı, Tahkîk mi?.....	169
<i>Hakikat</i> mi <i>Gerçeklik</i> mi: Hangisi <i>Hakikîdir</i> ?	175
Batı’nın Hikmeti, Doğu’nun Rasyonalitesi	185

KİMLİK

Türkleri Hadım Etmek!.....	197
<i>Türk Milleti</i> ’nin Mefhûmu.....	203
<i>Ne-ise-ne</i> ve Mefhûm	204
Hâfıza ve Hatırlama	206
Türk Milleti: Kendilik ve Kimlik.....	209
Yeri Yurt Yapmak: Hâfıza ile Mekân İlişkisi Üzerine.....	213

Takdim

Büyük Osmanlı filozofu İsmail Gelenbevî (ö. 1789) “Kıvâm olmadan ahvâlin devamı olmaz.”; yani *zât* bir kıvâmda olmalı ki, nitelikleri (*ahvâl*) yüklenebilsin (*mahmûl*) ve sürdürebilsin diyordu. Benzer biçimde, Bu Ülke’de başta *düşünme* olmak üzere her türlü insanî edim ve eylem, bizâtihi insanın zâtının kıvâmını talep eder. Daha veciz bir deyişle, düşünbilmek için *özne* olmak zorunludur; bu nedenle Bu Ülke’de yeni bir düşünce, ancak ve ancak yeni bir öznenin kıvâmını bulmasına, bir anlam varlığı olarak öznenin yeniden inşâsına bağlıdır. Öznenin yeniden inşâsı, kendi olmuş, *kendilik-bilincine* ermiş, ferdiyetini kazanmış kişiöğlunun alâmet-i fârikası “âmentu bi...” diyerek iyi, doğru ve güzel/yüce ile bağını en sahîh biçimde kurmak; bir metafizik var olan olarak *kendini* yani *emâneti* yani *akletmeyi* yüklenmek; hesabı verilmiş bir *hayat görüşü* içinde yaşam ile ölümü bir süreklilik içinde idrâk etmek; madde ile manâyı birbirinin yerine ikâme etmeksizin sahiplenmek ve dahi geçmişiyle geleceğinde buluşmak için *teklif* sahibi olmak; verili, hazır reçetelerden medet ummadan halis niyetle *bilmek* ve *eylemek* yani *yola koyulmak*, yola çıkmak, hatta *yolu kendine yurt tutmak* ve yoldaki

hatalarını doğrularına azık kılmak ile mümkündür. İşte elinizdeki deneme böyle bir yola çıkışın azığı olmayı mütevazı bir biçimde teklif ediyor.

Denemelerin büyük çoğunluğu edebiyat ve fikriyat dergisi *İtibar*'da yayımlandı; bir kısmı doğrudan telif edildi; çok az bir kısmı ise bazı konferans ve seminerlerde yapılan sunumlara dayalı olarak kaleme alındı; iki yazı ise *Sabah Ülkesi* dergisinde neşredildi. Denemelerin, aralarındaki içerik benzerlikleri dikkate alınmak suretiyle *kendilik bilinci*, *bilgi* ve *kimlik* alt-başlıklarına taksim edilerek daha rahat takip edilmeleri sağlandı.

Modern düşüncede *doğayı büyüden*, *ruhî (spiritüel) fâil yapılardan arındırma* (dis-enchantment), *anlamdan temizlemeye* dönüştü; süreç içinde *Varlık*'ı, *Evren*'i ve *Hayatı* dolayısıyla *insanı anlamdan arındırmak*, *anlamdan temizlemek* modernizmin bir tür alâmet-i fârikası hâlini aldı. Sonuç ise *anlamın*, dolayısıyla *insanın yitimi*di. *Kendilik-bilincine* ermiş, ferdiyetini kazanmış her *insan*, birey ve tür olarak insanın varlığını korumak için, *var oluşunu*, *var olmayı* ve *hayatı yeniden anlamlı kılmalıdır* (re-enchantment). Yeniden anlamlı kılmak, bir tür *kendilik arayışı* ile başlar. Kısaca dandikte ise *kendilik-bilincine* ermek, özne olmak, kıvâma gelmek ile...

KENDİLİK BİLİNCİ